

”Kreschans - Johanna”

Johanna Nilsson föddes 1844 på Ölmestad Gunnagård i Reftele socken. Föräldrarna Nils och Cajsa kämpade med gården och livet tillsammans. Tyvärr klarade de inte av det utan när Johanna var fyra år tog Cajsa med sig sina två yngsta barn till föräldrarna på torpet Kjellebacken under Dye Norregård. Då Cajsa, enligt prästens noteringar, ansågs klen till förståndet fick förmodligen morfar Jon och mormor Anna Stina hjälpa till med barnens uppfostran.

Faster Christina i Hakarp tog sig an Johannas storsyster Inga Christina och låter Nils bli inhysesdräng i barndomshemmet. Först vid 17 års ålder började Johanna tjäna piga, med början i Kållersta och senare i Åtterås, Willstad. Till slut kommer hon till Långaryd.

År 1879 gifte hon sig med änklungen Johan Kristiansson född 1830. Han ägde en gård, Nissaryd Gallagård 1:3 i Långaryd som tillkom genom delning av hans föräldrahem 1863. Han var nybliven änklung och hade barnen Amandus född 1867. Allida född 1871 och Karl Oskar född 1875, som Johanna nu blev styvmor till.

Redan 1880 föddes sonen Natanael Leander. 1882 kom sonen Otto Hjalmar och 1887 den yngste sonen Gustav Bernhard.

Det blev troligen svårt för makarna att behålla gården. Varken Johan eller Johanna hade förmågan att driva en gård. År 1886 beslöt de sig för att sälja den. De byggde sig en backstuga på granngårdens skogsmark utmed Nissastigen. Den fick namnet Nydala, men kallades allmänt för ”Kreschansjohans”. De flyttade dit tillsammans med sina söner och Johans son i första äktenskapet Carl Oskar. Även Johans lillasyster Anna Lisa född 1839 fick flytta med. Hon betecknas svagsint hela livet.

Så gick livet vidare under små omständigheter. Försäljningen av gården gav en del kontanter och sedan kunde man hjälpa till på gårdarna runt omkring mot en liten ersättning. Enligt berättelser var de inte den mest eftersökta arbetskraften, men de var snälla och oförargliga och försökte göra det de blev tillsagda, även om det tog tid. När man arbetade på gårdarna blev man för det mesta också bjuden på mat och kaffe vilket också bidrog till försörjningen. De hade en ko som de också skulle skaffa foder till. Då fick de försöka hitta gräs till bete och vinterfoder. En historia från den tiden visar kanske lite på hur det kunde vara att ha med makarna Kristiansson att göra.

Johan och Johanna frågade familjen Holmén om de kunde få slå och ta till vara gräset utmed Nissakanten på deras gård. Det löftet fick dom och dessutom hälsades dom välkomna att efter väl förrättat värv komma tillbaka till gården så skulle de få kaffe med tilltugg.

Efter ett tag kom Johanna tillbaka och sa - ”Jag är färdig med räfsningen nu, men Johan har lite mer att slå”.

Makarna fick se samtliga sina barn, från båda äktenskapen, lämna Sverige för flyttning till Amerika. Ingen minns om någon av dem kom hem igen. Men några fotografier kom ändå och uppvisar raska ynglingar som säkert gjorde föräldrarna glada.

Anna Lisa kom till ålderdomshemmet i Långaryd 1906 och därifrån till Vadstena hospital 1915 där hon strax dog och begravdes. Johan dog 1915. Johanna blev 85 år och dog 1929 efter en kort vistelse på ålderdomshemmet i Långaryd.

Backstugan Nydala revs så småningom och efterlämnade endast en liten stenhög.

Nedtecknat juli 2023 av Birgitta Holmén och Eva Svensson, Långaryds hembygdsförening